

 T.C. Atatürk Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkez Müdürlüğü PATOLOJİ LABORATUARI TEST ve UYGULAMA REHBERİ	Doküman Kodu	PL. RH.01
	Yayın Tarihi	01.02.2019
	Revizyon Tarihi/No	0-/0
	Sayfa No	1 / 3

İÇİNDEKİLER

Amaç.....

Örnek Türü.....

Örnek Kabul ve Ret Kriterleri, Örnek Alımı İle İlgili Kurallar, Örneklerin Uygun Şekilde Alınması ve Uygun Transferi.....

Örnek Kaplarının Uygun Şekilde Etiketlenmesi.....

Ön Hazırlık İşlemi Gerektiren Testler.....

Örneklerin Çalışma Zamanı.....

Sonuç Verme Süreleri.....

Sonuçların Hasta ve Hekime Ulaştırılması.....

HAZIRLAYAN Patoloji Sorumlu Hekimi	KONTROL EDEN Kalite Yönetim Direktörü	ONAYLAYAN Başhekim

AMAÇ

Patoloji Laboratuvarlarında yürütülen rutin faaliyetleri tanımlamak ve Patoloji laboratuvarında çalışılan örneklerin türünün örnek kabul ve ret kriterlerinin, örnek alımı ile ilgili kuralların, örneklerin uygun şekilde transferinin ve örnek çalışma sürelerinin tanımlanmasıdır.

1. ÖRNEK TÜRÜ

Patoloji laboratuvarında her türlü sitolojik örnek, doku-organ biyopsi ve rezeksiyon örnekleri çalışılır.

CERRAHİ PATOLOJİ MATERYALLERİ

1. Endoskopik Biyopsiler,
2. Tru-Cut Biyopsiler,
3. İnsizyonel Biyopsiler,
4. Eksizyonel Biyopsiler,
5. Parsiyel-Total Rezeksiyonlar,
6. Transüretal Rezeksiyonlar,
7. Radikal Rezeksiyonlar,

SİTOLOJİK MATERYALLER

1. Serviko-Vajinal Smearler,
2. Vücut Sıvıları, Balgam,
3. Yıkama Sıvıları,
4. Seröz Boşluk Sıvıları,
5. İmprint, Fırça ve Sürüntü,
6. İnce İğne Aspirasyon Biyopsileri,

2. ÖRNEK KABUL VE RET KRİTERLERİ, ÖRNEK ALIMI İLE İLGİLİ KURALLAR, ÖRNEKLERİN UYGUN ŞEKİLDE ALINMASI VE UYGUN TRANSFERİ

Numuneyi Gönderirken Dikkat Edilecek Hususlar

1. Hastadan alınan ameliyat materyali (biyopsi, smear, İİAB vs.) patolojik tetkik istem ve inceleme formu ile birlikte laboratuara kabul edilir.
2. Tüm örnekler patoloji istem formu eksiksiz olarak doldurulmuş ve hasta kimlik bilgileri, bilgisayar numarası etiketlenmiş (yada barkod) olarak gönderilmelidir. Hasta kimlik bilgileri tutarsız olan yada örnek üzerinde hasta kimlik bilgileri yazılı olmayan materyaller kabul edilmez.
3. Tanılı yada kuşkuyla bulaşıcı hastalığı olan olgular patoloji istem formunda ayrıca özel olarak belirtilmelidir.
4. Endoskopik materyallerde, biyopsi örneklerinin kabulünde hastaya ait endoskopi raporunun bir adet fotokopisi alınır, tetkik ve inceleme formuna iliştilir.
5. Hastane dışından gelen hastaların müracaat aşamasında resmi evraklarının (sağlık karnesi, vevne evrakı) gerekli mali kayıtlar için kontrol edilmesi gerekir.
6. Hastanın T.C. numarası sorulup kaydedilir. Bildirilmemişse adres ve telefon numarası da alınır.
7. Yatan hastaların, tetkik ve inceleme formlarında özellikle doktor kaşesi, servis, bilgisayar kayıt numaralarının olmasına dikkat edilir.
8. Numuneler tespit ve koruma solüsyonları içerisinde büyüklüklerine uygun kaplarda %10 formaldehit içinde gönderilmelidir. Uygun şartlarda gönderilmeyen ameliyat materyalleri sorumlu laboratuvar personelleri tarafından %10'luk formalin içerisine, lam üzerine alınmış sürüntü ve aspirasyon sitolojiler %95'lik alkol içerisine konulmalıdır. Bölümümüzde sıvı bazlı sitoloji bulunmakta olup, gönderilecek sitolojik materyallerinin bölümümüzden tedarik edilebilen jinekolojik testler için vial, sitolojik testler için içerisinde özel koruyucu solusyon olan falkon tüpü ile patoloji istem formu mesai saatleri içerisinde gönderilir.

9. İntraoperatif konsültasyon için depo hastalığı ön tanılı yada sitolojik yayma yapılacak olguların materyalleri fiksatif solüsyona konmadan taze olarak en kısa sürede zorunlu durumlarda kurumayı önlemek için serum fizyolojik ile ıslatılarak gönderilir.
10. **Balgam, idrar, seröz sıvılar, kist, aspirasyon** sıvıları fiksatif solüsyona konmadan, sızdırmaz kaplarda, en kısa sürede gönderilir.
11. **İnce İğne aspirasyon biyopsileri**, üzerlerine hasta isimleri yazılmış lamlara yayılarak ve havada kurutulularak, **smearler** saç spreyiyle fikse edilerek ve % 96 alkol içinde gönderilir.
12. İntraoperatif konsültasyon için örnekler ameliyathaneden hiçbir solüsyona konmadan, gazlı bez üzerinde, diğer hastanelerden kab içinde buz kalıpları arasında kalacak şekilde, en kısa sürede gönderilir.
13. İntraoperatif konsültasyon için sitolojik materyaller, doku örnekleri ile birlikte gönderilmelidir.
14. Tüm materyallerin mesai saatleri içinde gönderilmesi en uygun durumdur. Mesai saatleri içinde gönderilemeyen seröz boşluk sıvıları, kist Aspirasyon sıvıları buzdolabında +4C de saklanmalıdır.
15. Uzun süre açıkta kalmış, kurumuş, kotere bağlı olarak yanmış, sertleşmiş doku örnekleri ile sert, kalsifik doku örnekleri intaoperatif konsültasyon için kabul edilmez.
16. **Biyopsiler**, doku büyüklüğüne uygun kapta % 10 formol içinde gönderilir.
17. **Rezeksiyon materyalleri**, bütünlüğü bozulmadan, kesit yapılmadan, büyüklüğü yeterli kaplarda, üzerini örtecek şekilde % 10 formol içinde gönderilir.
18. Tanımlanan özelliklere uymayan sitoloji ve biyopsi-rezeksiyon örnekleri kabul edilmez.
19. Ameliyathaneden ve servislerden gönderilen materyaller görevli personel polikliniklerden veya diğer hastanelerden gönderilen materyaller hasta yakınları tarafından getirilir.
20. Tüm örnekler mesai saatleri içinde çalışılır.

3. ÖRNEK KAPLARININ UYGUN ŞEKİLDE ETİKETLENMESİ

Laboratuara teslim edilen materyali için bir protokol numarası verilir. Bu protokol numarası rapor ve numune üzerindeki etikete yazılır. Bu numune bu protokol numarası üzerinden tüm işlemleri yapılarak aynı protokol numarası ile rapor edilir. Üzerinde ad, soyad, dosya no tarih yazmayan materyaller kabul edilmeyecektir.

4. ÖN HAZIRLIK İŞLEMİ GEREKTİREN TESTLER

Ön hazırlık gerektiren testler örneğin frozen inceleme gibi bir gün önceden ilgili klinik birimi tarafından patoloji laboratuvarına bilgi verilmeli ve önceden mutlaka uyarılmalıdır. Numune ile ilgili klinik, radyolojik ve varsa daha önceki patoloji sonuçları mutlaka bildirilmelidir.

5. ÖRNEKLERİN ÇALIŞMA ZAMANI

Numune patoloji laboratuvarından teslim edildikten sonra işleme alınan parçanın bir kısmından veya tümünden örnekler alınarak kasetlere yerleştirilir ve takibe bırakılır. Bloklama işlemi takipten hemen sonra yapılarak, kesilir ve rutin boyası yapılır. Örnek alındıktan sonra rutin boyası yapılarak cam haline getirilmesi için geçen süre 24-36 saattir.

6. SONUÇ VERME SÜRELERİ

- Endoskopik Biyopsiler : 10 İş Günü
- Küretaj ve Abortus Materyalleri : 10 İş Günü
- İnsizyonel ve Ekzizyonel Biyopsiler : 12 İş Günü
- Smear ve Sitoloji : 10 İş Günü
- Cilt Biyopsileri : 12 İş Günü
- Kemik, Kemik İliği Lenf Nodu Biyopsileri karaciğer biyopsi : 12 İş Günü
- Rezeksiyon Ve Tümör Rezeksiyon Materyalleri :15 İş Günü

Problemlili ve konsültasyon gereken vakalarda süreler aşılabilir.

SONUÇLARIN HASTA ve HEKİME ULAŞTIRILMASI

Hazırlanan patoloji raporu, sonuç verme süresi sonunda bilgisayar çıktısı olarak alınır. İlgili hekim imzasından sonra hastaya verilir. İmzasız patoloji raporları geçersizdir. Ek işlem ve tetkik gerektiren ve bu yüzden sonuç verme süresi geciken raporlar hakkında hasta ve doktoru telefonla bilgilendirilir.